87

Свобода народам і людині!
За Українську Самостійну Соборну Державу!
За вільні національні держави поневолених народів!
Поневолені народи, єднайтеся в боротьбі проти імперіялістів!

СЛАВА УКРАЇНІ — ГЕРОЯМ СЛАВА

# ІДЕЯ і ЧИН


*Видає Провід Організації Українських Націоналістів (ОУН)*

*Рік III.* *1944.* № *7.*


## *З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ*



сл. п.

*Ділимося сумною вісткою, що дня 26 травня 1944 року в год. 5 ранку згинув трагічною смертю на стійці в 30 році життя славної пам'яті МИХАЙЛО ПАЛІДОВИЧ - КАРПАТСЬКИЙ, головний редактор органу Проводу ОУН „Ідея і Чин", б. головний редактор „Бюлетеня" ЗУЗ, б. член Краєвого Проводу ОУН, секретар III-го Великого Збору ОУН, провідний член Організації Українських Націоналістів і визначний український публіцист.*

*Ширшу згадку про життя й діяльність сл. п. Михайла Палідовича - Карпатського подамо в черговому числі „Ідеї і Чин".*

**Провід**
**Організації Українських Націоналістів**

Постій, 28 травня 1944 р.

## ЗМІСТ

стр.

*ВИРОВИЙ В. В.*

# Сталінсько-большевицькі імперіялістичні намагання і наша відповідь.

I.

Якщо говорити про плани й тактику московсько-большевицького імперіялізму у відношенні до України в сучасній війні, то треба перед цим зробити одне принципове ствердження: сучасний большевизм, керований кремлівською сталінською верхівкою, є вірний спадкоємець традицій російської імперії та є одна з форм московського імперіялізму. Вистачить проаналізувати принципові напрямні політики Сталіна в сучасній війні, його намагання опанувати Фінляндію, балтицькі держави, Балкани, доступи до Адріятики, Дарданели, Суец, Близький Схід, щоб поза сталінською маскою побачити бородате обличчя Романових. Звичайно, плани сталінської кліки сягають дальше, вона намагається зчасом підбити весь світ; але ж бо в час, коли Романови мали в свойому арсеналі обмежені імперіялістичні ,,ідеї" слов'янофільства і православ'я, Сталін, влучно послуговуючись марксівською діялектикою, прагне загорнути під своє панування народи всього світу, бо, мовляв, його „ідея" ширша. Бо так широко сьогодні розрослися апетити спадкоємців колишніх татарських васалів знад річки Москви.

Що на практиці несе народам сталінський імперіялізм? Зайво повторяти: повільне замазування національно-політичного обличчя, політичне й соціяльне поневолення, винищування народньої субстанції та спихання до ролі тягла й раба, в планах ,,братнього" кремлівського імперіялізму. Доля всіх підбитих Москвою народів, зокрема Прибалтики й України, проречисто про це говорить.

З якими планами прийшов зараз сталінсько-большевицький імперіялізм на Україну? Планів сталінського імперіялізму у відношенні до українського народу в сучасний момент треба шукати в двох площинах:

I. в ідейно-політичній і

II. матеріяльно-силовій.

Якщо йде про першу справу, то головна мета московського імперіялізму — ідейно-політично скомпрометувати український нарід і його самостійницько-визвольну боротьбу в очах світу, представляючи її як акцію, інспіровану чужими силами. Водночас московські імперіялісти змагають до того, щоб морально розкладати український нарід, нацьковуючи його проти самостійницької ідеї та її представників, щоб в той спосіб примусити його шукати порятунку в Москві, чи то в „геніального руководітєля" Сталіна, чи то в батюшки-царя як єдиних захисників народніх мас. Червоною ниткою в'ється крізь історію українсько-московських відносин оце намагання московського імперіялізму. Українські гетьмани, провідники національно-визвольної боротьби — це, за словами Москви, чужі агенти й вороги власного народу. В свому відношенні до українського народу большевики ні трохи не змінились від старих царських реакціонерів. Для них Мазепа також зрадник, — не тому, що він „поміщик і феодал", бо ж Петро I. хоч і цар та деспот, а всією большевицькою історіографією величається, — а прямо тому, що він український самостійник, як Петлюра, як Коновалець, як ОУН і УПА, як увесь сучасний самостійницький рух.

Треба признати, що в проводжуванні цієї політики поборювання українського народу і його визвольних змагань московські імперіялісти дуже консеквентні: з однаковою впертістю і забріханістю та злобою вони повторяють протягом сторіч свої брудні лайки на адресу України.

Бо що нового приніс і несе нам зараз большевицький окупант?

Треба відповісти, що, всупереч попередій агітці, большевизм не змінився ні дрібки не тільки в принципових засадах, але також в його постановці до поневолених ним народів, зокрема до України. Перед нами ряд видань, листівок і звернень до українського народу, до громадян УССР, до ОУН і УПА, до українських самостійників. Всі вони, звичайно, підписані „урядом УРСР". Нам ясно: московські імперіялісти ніколи не виступали одверто, вони самі

ніколи не звертаються до українського народу. На те в них їхні лакеї і підніжки, оці гречухи, корнійці, корнійчуки, що під командою москаля Хрущова дбають про інтереси московського імперіялізму на Україні.

Про що пишеться в напханих листівках і зверненнях?

Коли читаєш їх, створюється враження, що так само мусіли писати ставленики Романових на Україні, від Петра і Катерини починаючи, а Миколою кінчаючи. Бо, як сказано, сторіччями з однаковою забріханістю впевняє Кремль, що ми не ми, а чужі агенти, що український нарід своєї держави не хоче, що одного він прагне, а саме: жити й працювати під керівництвом і на славу імперіялістичного Кремля. Московсько-большевицькі імперіялісти виходять із засади, що немає найбільшої брехні, якої довгим повторюванням не можна було б втовкмачити масам в голову.

*Та цим разом* сталінська кліка і її брудні вислужники на Україні помилилися. Акції, що вони її зараз підняли, акції, скерованої на скомпрометування українського народу і його визвольної боротьби в очах світу й українських мас, їм *не виграти*. Навпаки, цим разом вони її мусять програти.

До такого твердження уповноважнює нас вся самостійницько-визвольна боротьба українського народу та її характер, зокрема в останній трирічний період, цебто в період німецької окупації України.

Тут треба пригадати деякі моменти минулого. Літом 1941 р. проходив на українських землях могутній процес відродження української самостійницької ідеї. Український нарід використовував витворену війною ситуацію (большевицькі окупанти вилились, а німці ще не вспіли опанувати українських земель), щоб доказати свою здібність до державного життя. Це було задокументоване не тільки проголошенням Акту Самостійности України, проти волі німців, в день 30 червня 1941 р. і створенням Державного Правління, але також широко проведеною акцією державного будівництва на низах, на усіх землях і в усіх клітинах суспільного життя.

Та скоро, бо вже в перших тижнях німецької окупації прийшов удар. Німцям забажалося зробити колонію з України, і тому вони зразу вдарили по всьому українському організованому житті. Почалась акція організування сумної пам'яті „Рейхскомісаріятів", насаджування німецьких поміщиків, погорот колоністів, насильні вивози в Німеччину, нечуваний грабунок майна, нищення української культури, розгром шкільництва, знущання над людиною, масові вбивства полонених, концтабори, тюрми, розстріли та ін. Чи треба перераховувати усі розбійницькі методи німецького колоніяльного панування на Україні протягом останніх трьох років?

Як відомо, головні удари німецького імперіялізму пішли по українському самостійницькому русі та по його борцях. В першу чергу зробили німецькі імперіялісти недолугу, зрештою, спробу скомпрометувати самостійницький рух як... большевизм. Дослівно так само, як зараз намагається Сталін і його п'ятолизи представити нас як агентів фашизму. Звичайно, що на таку вихватку тупого пруського розуму важко було когонебудь набрати. Це не вдалося тим більше, що рівночасно йшло з боку большевицьких агентів, що лишилися на Україні, як і з боку самого Кремля, вже тоді, цебто в 1941-42 рр., намагання скомпрометувати нас як німецьку агентурну силу. Але тут наші вороги, властиво кажучи, прорахувалися. Народні маси побачили, що тут щось не до ладу. Чому? Бо: 1. нарід читав самостійницько-визвольну підпільну літературу, наші листівки і звернення, 2. нарід бачив революційно-визвольну боротьбу Організації Українських Націоналістів в терені, а зокрема бачив відношення німецьких окупантів до українського самостійницького руху та його представників.

Ще перед початком війни на Сході в квітні 1941 р. Організація Українських Націоналістів недвозначно з'ясувала становище українського самостійницького руху до всіх можливих змін на Сході, заявляючи, що „Організація Українських Націоналістів проводитиме свою самостійницько-визвольну боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу далі, *незалежно від всіх можливих територіяльно-політичних змін на Сході.*" (Постанови II. Великого Збору ОУН, квітень 1941 р.). В цей спосіб було дано вислів майбутній політиці самостійницького руху на випадок війни на Сході та можливої окупації України німцями.

Становище ОУН показалось правильним. Німці зразу вдарили по українській державності, арештуючи членів Державного Правління та провідних членів ОУН, а зокрема її провідника Степана Бандеру. Тому політика й боротьба українського самостійницького руху в новій, німецькій, окупації пішла по лінії, передбаченій ще ІІ-им Великим Збором в квітні 1941 р. Потім становище до німецької окупації та лінія й тактика боротьби були виразно з'ясовані в постановах трьох конференцій ОУН: з вересня 1941 р., квітня 1942 р. і лютого 1943 р. та постановах ІІІ. Великого Збору ОУН із серпня 1943 р. Всі названі постанови були оголошувані, і в них було стверджено, що: 1. український нарід проводить безкомпромісову боротьбу за власну державу в новій дійсності проти німецьких окупантів, 2. що подібно, як гітлерівська Німеччина намагається поневолити Україну, большевицька Москва ніколи не зрезигнує з багатих українських земель та завжди намагатиметься відновити своє панування над Україною.

Та побіч цих постанов, йшла практична робота в терені. Народні маси, як сказано, не тільки читали самостійницькі підпільні видання, але вони бачили також самостійницькі організовані кадри. Вони бачили, що за самостійницьку роботу німці стріляють її борців так само, як це робили большевики, і тому дуже скоро пізнали, якими брехливими були німецькі і сталінські агітатори, що намагалися клеймити націоналістів як чужих агентів.

Але не тільки це. Завдяки широко проведеній революційно-визвольній роботі в народніх масах не тільки відродилась давня віра в чистоту і єдиноправильність самостійницької ідеї і її непереможність, але також найширші народні маси почали встрявати до безпосередньої революційної боротьби. В українському самостійництві вони відчули велику ідею і відроджену традицію колишньої могутньої української держави. Крім того, живучи під сталим гнітом окупанта, народні маси України почали шукати в самостійницькому таборі захисту і охорони перед німецьким терором. Бо, — це треба якраз тепер ствердити і це треба принести до відома також усім гречухам та корнійчукам, — протягом 3-ьох років німецької окупації єдиною силою, що ініціювала і керувала обороною народу перед гітлерівським визиском і знущанням, були українські самостійники. Це український самостійницький рух був перший, який вже в перших днях німецької окупації підняв гасло боротьби з гітлерівським насиллям, і то не за якоюнебудь підтримкою ззовні, але власними силами проти по зуби озброєного німецького загарбника, в ім'я волі і свободи народу.

В пам'яті нас усіх живуть ще дві ославлені німецькі акції — а це грабунок хліба та вивіз населення до Німеччини. Проти цих акцій, проти виголоджування українських народніх мас та проти висилання їх на каторжні роботи підняла ОУН своє рішуче слово. В численних листівках і зверненнях українські самостійники кликали противитися німецьким намаганням і не дати себе пограбувати або вивезти в Німеччину. Це було в 1942 р.

В 1943 р., коли ОУН перейшла до збройно-політичних акцій, коли, в наслідок бажання українського народу боронитися перед німецьким терором, почала організуватися Українська Повстанська Армія (УПА), — вона, оця УПА, перейняла збройну охорону українського народу, його синів і дочок, його хуторів і хліба, перед рукою окупанта. Історія 1943 р. на Україні — це історія безперервних боїв УПА з німецькими карними відділами, німецькою поліцією, з ляндвіртами і др. Тисячі німецьких карателів платили тоді своїми головами за свої заміри грабувати Україну. В цей спосіб ОУН проводила висунене нею ще в 1942 р. гасло: „Ні одного чоловіка більше в Німеччину, ні одного пуда хліба німцям".

Що тоді робили сучасні „визволителі" українського народу, оці геніяльні сталіни, хрущови й гречухи? Де тоді вони були? Вони, що в 1939-41 рр. годували Гітлера українською пшеницею та українським вугіллям та уможливили йому в цей спосіб пізнішу окупацію України, не інтересувались в той час долею українського народу! Мало цього! Вони в той час насилали на наші землі свої бандитські партизанські загони, що під рекламою боротьби з німцями тільки й робили, що на свій лад грабили населення. Перед німецьким терором вони народу, взагалі, не хоронили, а своїми визначними зударами з німцями провокували цілево німецькі репресії на українські села. Нічого дивно-

го, що, б'ючи головного грабіжника — німецького окупанта, мусіли українські збройні відділи УПА бити також його сталінських підпомагачів, охороняючи мирне населення також від їхнього грабунку. Чи не тому така ненависть сталінів і хрущових до УПА та ОУН? Чи не тому сиплять вони сьогодні своїми брудними лайками на весь український нарід та його самостійницький рух? Чи не тому вони знову сьогодні не можуть знайти нічого розумнішого, як називати українських самостійників агентами фашизму?

Але ми вже сказали. Цим разом вороги українського народу прорахувались. Свою брудну акцію—скомпрометування української самостійницької ідеї — вони мусять програти. Бо хто сьогодні повірить Сталіну та його лакеям, що українські самостійники — це агенти фашизму, коли маси провідного кадру ОУН, разом зі своїм провідником Бандерою, від початку німецької окупації, цебто вже три роки, запроторені в німецькі концтабори, коли тисячі українських самостійницьких борців німці розстріляли? В листівці „До учасників т. зв. УПА та УНРА", підписаній Гречухою і Хрущовом, питаються вони: „Чи хоч одного німецько-гітлерівського ката вбила ця оунівська зброя? Чи вчинили загони УПА хоч один збройний виступ проти гітлерівців?" А ми в свою чергу мусимо спитати: хто споміж жителів України не висміє цілий уряд УССР, чуючи такі запитання. Чейже цілій Україні відома боротьба УПА проти німців. Україні, однак, відома боротьба УПА також проти агентів НКВД, і тому ми розуміємо всю лють хрущових. Не так, зрештою, ще давно скаженіли гестапівці на УПА і називали її большевицькими партизанами, але від того ні УПА, ні ОУН, ні українська самостійницька ідея не послабли, тільки зросли. Вони не послабнуть також від гавкання сталінських собак.

Ми ствердлюємо: завдяки довговіковій самостійницько-визвольній боротьбі українського народу, зокрема в період останньої німецької окупації, українська самостійницька ідея, ідея Української Самостійної Соборної Держави (УССД) і весь самостійницький рух здобули на українських землях позицію наскрізь **незалежного політичного чинника**, і ніякій ворожій, сталінсько-большевицькій чи німецько-гітлерівській, агітці не вдасться їх скомпрометувати. В новій большевицькій дійсності на українських землях цей розвиток ідеї й руху українського самостійництва піде по лінії щораз більшого скріплення. Завдяки своїй боротьбі українські самостійники змусили т. зв. уряд УССР про них заговорити. Те, що сталінські імперіялісти називають сьогодні оунівським чи бандерівським рухом і що вони намагаються представити як чужу агентуру, є **органічним, наскрізь незалежним визвольним рухом українського народу**. Так само клеймила Москва колись мазепинство й петлюрівщину. Проте, ідеї Мазепи й Петлюри не вдалось Москві знищити. Вона віджила знову у формі сучасного самостійництва ОУН і УПА, щоб довести визвольну боротьбу українського народу проти ворожих йому сталінсько-гітлерівських імперіялістів до переможного кінця. Про це народні маси України знають. Тому не замилити їм очей жодними вихватками сталінських окупантів чи їхніх агентів на Україні.

II.

Побіч намагань ідейно-політично скомпрометувати український самостійницький рух та його борців, шукають московсько-большевицькі імперіялісти ще й в другій площині „розв'язки" українського питання. Ми назвали її матеріяльно-силовою площиною. На мові кремлівських опричників це значить **матеріяльно грабувати Україну та фізично винищувати синів та дочок українського народу, вдаряючи в першу чергу в його інтелігентський, провідний та самостійницький елемент**. Також тут Сталін і його кліка можуть відкликуватися до своїх романовських попередників. Доля гетьмана Полуботка, ув'язненого Петром I., доля зруйнованих Батурина і Запорізької Січі, доля тисячів козаків, що конали в болотах Петербурга, доля Шевченка, Грушевського, Єфремова, Косинки, Влизька, Фальківського, доля Героїв спід Базару і доля мільйонів померших голодовою смертю в 1921 і 1933 рр. — це символ політики московського імперіялізму у відношенні до українського народу. Треба сказати, що сталінсько большевицький режим „удосконалив" у тому відношенні царські методи. Коли царат вдаряв у першу чергу в провідників, кремвлівські головорізи не завагалася вдарити також **по цілому україн-**

ському народі, по масах, щоб винищити не тільки верхівку, але й низи також, себто народню субстанцію, щоб змусити український нарід теж фізично вмерти. Бо як інакше оправдати кривавий масовий терор над мільйонами селянства, як пояснити штучне викликування голодовки на багатій Україні? Якщо це були лиш безвідповідальні господарські експерименти, чому тоді не було такого голоду в бідній Москві? Ні, не про господарські експерименти тут йшло. Тут йшло про *планове* винищування українського народу, тут йшло про те, щоб змусити українського селянина покидати свою хату та гинути на бруках міста голодовою смертю або дати себе „добровільно" переселити поза межі України. Тій самій меті завжди служили масові вивози українських селян, робітників і інтелігентів у Казахстанські степи чи в глибоку Азію. Московські імперіялісти, білі чи червоні, завжди змагали до того, щоб викинути український нарід з його рідної землі, а на Україні поселювати чужинців. Зрештою, цю підступну політику веде сьогодні Кремль знову, поселюючи на знищеному війною Лівобережжі чужонаціональні елементи. Хіба ж можна не бачити, що тут йде наскрізь планова політика, скерована на ліквідацію України як окремого національного організму? Характерним є, що тепер говорять т. зв. енкаведівські частини большевицьких загонів, що окуповують Україну. Вони таки одверто заявляють українським селянам, що по війні України більше не бути, що на українські землі прийдуть переселенці з півночі, а українців або знищать, або переселять в Азію. Чи це не те саме що так недавно заповідали гітлерівці? Чи не ясно, отже, що український нарід має справу з ворожим йому спільним сталінсько-гітлерівським блоком та що єдиний вихід — це боротьба проти обох ворогів людства?

Коли весною 1943 р. большевики зайняли частину Харківської, Полтавської та Дніпропетровської областей, вони, значить, їхні НКВД-івські частини, жорстоко розправлялися з українськими селянами, робітниками та інтелігентами за їхню злочинну „співпрацю" з німцями. Ми знаємо, як ця „співпраця" виглядала, бо ми ще не забули німецького терору. Але коли потім німці відібрали деякі райони названих областей, вони вирізували в них цілі села вщент, жодних, за співпрацю з большевиками. Так було й є також зараз.

Чи не одна тут лінія політики Сталіна й Гітлера? Обидва вони змагають до знищення українського народу, до того, щоб перемінити Україну в колонію, а на багатих українських степах поселити своїх пузатих гітлерівців чи других гайдів. І тому, власне, сталінсько-гітлерівським імперіялістам оголосив український нарід нещадну боротьбу. Тому скаженіють вони на нас з люті і тому обкидають брудними лайками.

Сучасну імперіялістичну війну розглядають московсько-большевицькі імперіялісти як особливу нагоду для того, щоб фізично винищити український нарід. Бо як інакше пояснити ославлені насильні мобілізації в червону армію всього чоловічого елементу з зайнятих областей? Новомобілізованим не дається жодного або найбільше 2-тижневий вишкіл і часто без зброї кидається в ославлену першу лінію. Зброю кажуть змобілізованому здобути від німців. В цей спосіб ціла перша лінія фронту — це гарматне м'ясо в дослівному розумінні. На кожному відтинку фронту перша лінія вкриває своїми трупами поле бою. Не підлягає жодному сумнівові, що цей спосіб масового кидання невишколених і неозброєних бійців на фронт не служить мілітарним, але іншим — політичним цілям. Бо яку бойову вартість можуть мати бійці змобілізовані в Проскурові, що їх уже в Тарнополі кидають на фронт, коли в них нема ні вишколу, ні зброї? Ні, не про воєнні цілі тут йде. Тут йде про єдиний план кремлівських імперіялістів масово знищити український нарід, позбавляти його решток його боєздібного елементу, щоб в дні слабости СССР і напередодні революції зробити Україну нездібною до якоїнебудь збройної акції.

Поруч масової мобілізації плянують московсько-большевицькі імперіялісти ще одну виправу на знищування живої сили українського народу. Вони намагаються в дні наступу червоної армії на українські землі стероризувати українське населення. До того старіються московські імперіялісти використати також насильно змобілізованих бійців з першої лінії фронту для того, щоб їх кинути проти українського народу, проти УПА. Ми знаємо, що

в першій лінії фронту ідуть новозмобілізовані росіяни, грузини, татари, українці та другі народи, а щойно за ними іде НКВД. І тому всі ці насильно змобілізовані бійці не повинні дати себе вжити як знаряддя для винищування українського народу. Бо український нарід не є ворогом других поневолених народів, але, навпаки, організовує спільний фронт усіх поневолених Сходу для боротьби проти большевицької імперіялістичної кліки.

Натомість перед терором НКВД мусить і буде український нарід боронитися. Рівночасно український нарід, якого збройним раменем є УПА, буде боротися проти всіх елементів у червоній армії, що дали себе звести большевицьким імперіялістичним горлорізам та знущаються над українським населенням, вбивають українських мужчин, ґвалтують українських жінок, грабують їхнє майно.

III.

Такі є плани і тактичні прийоми та заходи сталінсько-большевицьких загарбників у відношенні до українського народу в сучасній війні. Зокрема сьогодні, в новій большевицькій окупації на українських землях ці підступні намагання набрали дуже гострих форм.

Кремлівські воєнні палачі змагають до підбою всього світу. Запаморочені від успіхів, вони вже одверто закидають свої агентурні сіті по всій Европі, в Африці та Америці. Рівночасно, однак, у знову окупованій Україні зустрічаються вони з посиленою революційно-визвольною боротьбою українського народу. Вони знають, що в міру просування на захід вони зустрінуться з такою боротьбою також інших народів.

Автім Україна — це для них випадова база для дальших підбоїв — це хліб, залізо і вугілля. Тому якнайсильніше треба вдарити по українському народі. Тому за всяку ціну скомпрометувати його визвольну боротьбу, тому відділяти маси від проводу.

Та марні сподівання Кремля! За українську самостійну ідею, за чистоту наших визвольних змагань пролялось море української крови! Вже найновіший етап нашої протинімецької боротьби коштував нам великих втрат. Та кров борців довговікової визвольної боротьби українського народу, а зокрема кров провідних постатей ОУН, пролита протягом останніх 3-ьох років, не пішла на марне. Завдяки правильній політичній постановці українського самостійницького табору ми стали для всієї України і для наших союзників, для поневолених народів Сходу, і, врешті, не тільки для них, справді незалежницькою силою і єдиним серйозним керівником і представником визвольної боротьби українського народу. Сьогодні це треба в ім'я історичної правди ствердити: український самостійницько-революційний табір, очолюваний Організацією Українських Націоналістів, є чи не єдиною політичною організацією в сучасній Европі, що діяла й діє як наскрізь незалежницький політичний чинник, без якоїнебудь допомоги ззовні, зданий виключно на власні сили у своїй боротьбі проти двох найбільших імперіялізмів сучасної доби, проти сталінського большевизму і гітлерівського націонал-соціялізму.

Цю боротьбу мав відвагу український нарід підняти в перших днях сучасної війни і рішений її провадити аж до повного розвалу сталінсько-гітлерівських імперіялізмів та відбудови Української Самостійної Соборної Держави.

Для нас не підлягає жодному сумнівові, що, власне, в цьому факті повної політичної незалежности полягає велика сила українського народу. Про це знають добре наші сталінсько-гітлерівські вороги, і тому зрозумілими є їхні намагання вдарити український нарід, власне, з цього боку. В нашій доцьогочасній боротьбі ми не в'язалися з жодною зовнішньою силою, ми були тільки і є зараз готові співпрацювати з усіми народами й державами, що визнають нашу визвольну боротьбу й наше право на Українську Державу та що готові так, як ми, боротися проти сталінсько-гітлерівських імперіялізмів. Під гаслом свободи народам і людині, під гаслом вільних національних держав поневолених народів на їх етнографічних територіях та під гаслом спільної боротьби проти Сталіна й Гітлера, український нарід організував

і організовує вільний фронт поневолених народів Сходу та готовий до співпраці з кожним другим народом.

Разом з цим, український нарід, підготовляючись до остаточної розправи з московсько-большевицькими імперіялістами, не дасть себе на цьому шляху спинити також методами масового фізичного большевицько-енкаведівського терору. Проти намагань фізичного винищування своїх провідників, своїх самостійницько-революційних борців та всієї народньої маси нарід буде боронитися. Український нарід є не тільки духовно здоровий і зразу розкриває підступні большевицькі намагання його розкладати знутра, але він також фізично настільки здоровий і організований, щоб не дати себе безкарно винищувати сталінсько-енкаведівським посіпакам. Чого не вдалось здійснити гітлерівсько-гестапівським опричникам, того не докопають НКВД і всякі головорізи. Український нарід живе і жити буде і цю свою волю і право до життя зуміє боронити перед кожним непрошеним наїзником.

---

***САДОВИЙ О. С.***

# КУДИ ПРЯМУЮТЬ ПОЛЯКИ?

Є правди, існування яких, здавалось би, ні в кого не може викликати сумніву. Вони ясні й очевидні для кожної здібної думати людини і для цілого народу. Сюди, напр., належить правда про те, що воюючі зараз імперіялізми: російський большевизм і німецький націонал-соціялізм — змагають до поневолення всіх народів Европи, а далі й цілого світу та що кожний із поневолених народів не може шукати шляхів свого визволення в якій-небудь співпраці з названими імперіялізмами, а, навпаки, в нещадній боротьбі з ними.

Логічним висновком з цього і рівночасно другою безсумнівною правдою є вимога спільного фронту всіх поневолених народів проти большевизму і гітлеризму. Під спільним фронтом треба розуміти спільну боротьбу поневолених народів під гаслом побудови вільних національних держав кожного народу на його етнографічній (національній) території. Єдино на такій ідейно-політичній платформі можлива співпраця і успішна боротьба проти спільних ворогів, а також забезпечення тривалого миру в майбутньому. Основа, на якій обидва імперіялізми планували і планують побудувати світ, цебто їхні плани поневолення народів не видержали проби життя. Проти ненаситних імперіялізмів піднялися всі поневолені народи, борючись за власні національні держави. Цілком зрозуміло, що коли якийсь поневолений нарід, що бореться за свою державу, сам схотів би поневолювати других, цебто відігрівати в собі імперіялістичні інстинкти, то він мусів би зразу ж виключити себе із спільного фронту поневолених народів та включитись мимовільно у фронт імперіялістів, ставши при цьому союзником Гітлера або Сталіна.

Це ясно, і здавалось би, що зайвим є про це говорити. Але, насправді, є люди, які того не розуміють. Найкращим прикладом цього є польська верхівка, що, гримаючи на весь світ про свою боротьбу проти гітлерівського окупанта, стала прямим наслідником і союзником сталінсько-гітлерівських імперіялістів і має не гірші від них загарбницько-імперіялістичні плани у відношенні до своїх сусідів, а зокрема у відношенні до українського народу. Для нас ясно, що таким чином польські імперіялісти ведуть свій нарід до катастрофи. Зрештою, не вперше в історії.

Цією проблемою займались ми вже не раз. Зараз хочемо пригадати ще раз основні справи.

В першу чергу—наше ставлення до поляків. Український нарід, що зараз бореться за власну державу проти російсько-большевицьких і німецько-гітлерівських загарбників, веде свою боротьбу під гаслом свободи народам і лю-

дині та визнає право кожного народу на власну державу. Український нарід не робив винятку також і у відношенні до поляків. Ми визнаємо право польського народу на власну державу. Цю свою позицію ми висловили в наших офіційних виданнях, а на другій Конференції ОУН у квітні 1943 р. ми виразно заявили стремління мирної ліквідації другорядних фронтів, до яких зачисляємо всі фронти, за винятком большевицького і гітлерівського. У своїй політиці порозуміння з сусідніми народами ОУН, як самостійницько-революційний чинник і організатор української визвольної боротьби, була послідовна і, треба сказати сьогодні одверто, добилася виразних успіхів. Тільки на польському відтинку цих успіхів ми не добилися. Так є, хоч ми не обмежилися декларацією, але робили конкретні спроби порозуміння в ім'я спільного фронту проти Гітлера й Сталіна. Всі наші намагання в тому напрямку аж надто добре відомі польським офіційним чинникам, вони, зрештою, стверджені обосторонніми документами. Де треба шукати причини того, що досі розбивалися всі спроби українсько-польського порозуміння?

Відповідь на це питання ясна: головною перешкодою в налагдканні українсько-польських взаємин є польська імперіялістична верхівка і імперіялістично-загарбницькі апетити деяких польських політичних кругів.

Бо яке відношення польських імперіялістів до українського народу?

Воно заключається в двох моментах.

Польські імперіялісти:

1. не визнають прав українського народу на власну державу і український нарід розглядають як нарід, призначенний бути поневоленим Польщею і московським імперіялізмом,
2. заперечують право українського народу на західньо-українські землі та вважають їх стало своєю територією.

Ставлення польських шовіністичних імперіялістів у відношенні до українського народу визначується цими двома моментами.

Це від них, зі сторінок їхніх органів сиплються на український нарід найбільш ганебні лайки, це вони безчастянно цькують своїх земляків до боротьби з українцями, це вони проповідують гасла взаємної різні. Розбещена польська імперіялістична шляхетчина не може ніяк погодитися з думкою існування українського народу, вона сьогодні готова йти на співпрацю зі своїми найбільшими ворогами, з Москвою і Берліном, в ім'я отої цілі, — знищення українського народу.

Не можна при тому сказати, щоб таке становище займали тільки деякі польські імперіялістичні шовіністичні круги. Також офіційні емігрантські польські урядові чинники не багато від них різняться. Правда, вони в своїх деклараціях говорять про право українського народу на власну державу, рівночасно, однак, українців зі ЗУЗ називають своїми громадянами і погрожують їм своїми судами за їхню самостійницько-визвольну діяльність.

Отже, польські імперіялісти затроюють атмосферу, підбурюють своїх земляків та унеможливлюють якенебудь порозуміння. Зрештою, така атмосфера витворюється не від сьогодні. Її творили ославлені пацифікації, руйнування церков на Холмщині (в мирний час, і то державною польською поліцією!) та інше.

Нічого дивного, що така атмосфера мусіла зродити наслідки в п р а к т и ц і. Практику польських імперіялістів і підбуреної ними польської вулиці у відношенні до українців можна звести до двох головних „проявів":

1. безприкладне вислуговування польських імперіялістів гітлерівським і сталінським загарбникам та безпосередня їхня участь у ліквідації українців.

Тут треба зазначити, що польські імперіялістичні круги завжди послуговувалися державним апаратом на те, щоб поборювати українців. Таку політику вели вони в чужій, австрійській, державі, це саме робили в своїй власній, польській, державі, це роблять і зараз. З другого боку, німецькі окупанти дуже радо приймають агентурницькі послуги польських імперіялістів, щоб при їх допомозі винищувати український нарід на українських етнографічних землях. Подібну політику вели німці на ОСУЗ, де до свого поліційно-адміністративного апарату запрягали білогвардійців, НКВД-истів і інших, що допомагали їм тероризувати українське населення;

2. безпосередній польський терор по відношенні до українців, в першу чергу

масові вбивства українських громадян, а то й винищування цілих сіл з жінками, старими й дітьми включно.

Що торкається першого, то самі поляки не заперечують того, що жоден нарід в Европі не дав німцям стільки фольксдойчів та донощиків гестапо, як поляки. В польських підпільних організаціях провокація є масовим явищем. Однак, те, що на польських землях окреслюється як національну зраду, на українських землях поляки прикривають ореолом геройства. Польська верхівка запрягає на ЗУЗ своїх агентів до служби в гестапо на те, щоб вони помагали ліквідувати український самостійницький рух. Тисячі доказів і документів стверджують цей факт. Польських агентів гестапо й кріпо, польських службовців бавдінстів, лігеншафтів, польських коханок німецьких крайсгавптманів і ляндвіртів, польських фольксдойчів, польські карні експедиції на українські села, польські зондердінсти і багато інших німецько-польських грабіжників пізнали досхочу українські села й міста протягом трьох років німецької окупації.

Коли з початком 1943 р. українське населення північних ЗУЗ, зокрема Волині, доведене до краю німецькою окупаційною політикою і терором большевицьких партизан, перейшло до збройних форм самооборони, польська імперіялістична верхівка Волині, польські ксьондзи і колоністи зразу підбурили все польське населення до боротьби проти українців. Так, отже, в час, коли український нарід став до збройної охорони свого життя і майна перед сталінсько-гітлерівськими імперіялістами і коли кривавився в боротьбі за вільне життя, польські колоністи, що налізли на українські землі й жили там як меншина, не то не дали допомоги українському населенню ані не зберегли невтралітету, а, навпаки, взяли активну участь у боротьбі—по стороні сталінсько-гітлерівських бандитів. Разом з німцями польські шуцмани пускали з димом цілі українські села, визначуючись особливою жорстокістю у вбивстві українських безборонних жінок і дітей. Рівночасно польські колонії на Волині стали головним осідком і прибіжищем для большевицьких парашутистів і агентів, так що в такій обстановці український нарід, який виповів нещадну боротьбу Сталіну й Гітлеру, мусів боронитися також і перед їхніми польськими вислужниками та агентами.

Друга форма польської боротьби проти українського народу, поруч вислуговування імперіялістам, — це безпосередній терор польських боївок супроти українського населення, здійснюваний на **у к р а ї н с ь к и х** землях, цебто на землях з переважною українською більшістю. Польським шовіністам не важно, що, напр., в Галичині живе три і пів мільйони українців, а поляків біля 900 тис. Вони до тошноти співають свою пісню про „креси всходнє“ і скріплюють свій терор над українським населенням, при цьому треба ствердити, що вся так звана ославлена боротьба польських організацій проти німців ведеться на ЗУЗ на практиці єдино і т і л ь к и п р о т и у к р а ї н ц і в. Ми маємо документальні дані — інструкції і вказівки польських підпільних організацій, які безсумнівно стверджують цей факт.

Що торкається терору польських боївок на українських землях, то треба зараз зазначити, що в сучасній війні він є дуже застарілої дати. Це треба підкреслити в ім'я історичної правди та з огляду на польські намагання перекинути відповідальність за польський терор на українців. Отже, масові вбивства провідних українців почали поляки на Холмщині вже в квітні 1942 р., цебто дослівно тоді, коли з українського боку на II. Конференції ОУН було стверджено право польського народу на власну державу та було стремління до порозуміння з поляками. У списку помордованих поляками на Холмщині ПЕРЕДОВИКІВ нашого організованого життя начислено за 1942 — 43 рр. — 394 особи. При тому треба зазначити, що сюди входять тільки визначні постаті нашого громадського життя, цебто провідники народу, проти яких ПЛАНОВО був направлений терор польських імперіялістів. Минулі місяці 1944 р. вказують на нечуваний зріст помордованих поляками жертв, яких число вже досягло кілька т и с я ч. Зараз польські боївкарі проводять планове винищування ц і л и х с і л на Холмщині і Грубешівщині, палячи хутори та вирізуючи впень все населення разом з жінками і дітьми.

Рівночасно польський терор відбувається на решті ЗУЗ, зокрема в Галичині. Протягом цілого 1944 року польські бандити застосували стріляння українських комуністів у Львові і в других містах Галичини. Рівночасно поль-

ські організації наказували українським провідним одиницям залишати українські землі, посилали їм присуди смерти і часто ці присуди виконували. Зокрема, вони застосовували оці методи до українських діячів науки (проф. Ластовецький). Всі існуючі на ЗУЗ польські організації розбудували цілі пляни масової ліквідації українців та з цією ціллю почали творити боївки. Сьогодні цілі ЗУЗ вкриті польськими озброєними бандитами, що проводять свою розбійницьку роботу по українських селах і містах. З цілого краю доходять до нас все нові вістки про підпали, грабунки і вбивства українців. Терор польських шовіністів супроти українського народу на його рідній землі з кожним днем зростає..

Наведемо деякі дані про „діяльність" польських організацій.

Поляки на службі німців і їх ганебні доноси на українців:

Бережанщина:

1). Домбрувка Вінценти, працює в кріпо та є членом польської організації. Він подав список 21 українців, яких розстріляно в Бережанах.

2). Петрикув Рудольф, працює в кріпо, є шефом сітки конфідентів. Розстрілював сам укр. політ. в'язнів. Вбив українця Заяця зі Свистільник.

3). Клецор Станіслав, донощик кріпо. Видав німцям Теренчука Василя зі села Підвисоке.

Рогатинщина:

1). Гольдштайн Ян, видав НКВД Ониська Миколу, Штуцького Миколу з Зелібор і Трохима Афтанаса з Кунова, тепер є донощиком гестапо.

На донос поляків німці арештували в с. Людвиківка Фігурку Василя і по дорозі до Рогатина розстріляли.

Підгаєччина.

1). Біла Евгенія, полька з Новосілок, донощиця жандармерії. Видала Кардаша Василя.

2). Мушинський Теофіл, агент кріпо і рівночасно провідник польської місцевої організації. Виготовив „чорний список" українців і дав на гестапо.

3). Рuц Густав, агент кріпо та член польської організації. Видав Крив'яка Дмитра зі с. Шумлян.

4). Цілінський Адам і Новак Стефан з с. Боків, донощики кріпо та члени польської організації На їх донос арештовано 2 українців в с. Бокові. Під час арештів поляки Круля Казімєж і Цєсля Ян водили німців по хатах.

Таких фактів можна навести сотні.

А тепер про терор польських боївок:

Дня 21. X. 43. польська боївка в числі 5 осіб вбила в с. Стриївці (Збараж) двох свідомих українців: Крука і Щербатюка.

Дня 6. I. 43. польська боївка вбила в с. Чагарі (Збараж) двох українців Литвинчука і Бригідера та спалила господарство Даниловича.

Дня 7. II. 43. польська боївка вбила в с. Черникові священика о. Васильковича, а його жінку важко ранила.

25. X. 43 в с. Деренівка (Теребовля) поляки вбили Кляпішуру Теодора і Сердечного Олексу.

19. XII. 43. польська боївка вбила двох синів солтиса Луцького зі с. Хатки (Теребовля).

19. XII. 43. польська банда в Переголовичах (Грубешівщина) вбила 18 осіб, в тому числі 2 жінки. Також на Грубешівщині поляки вбили в Старому Селі цілу родину: — Констянтина Мілевича — 56 р., Адама Мисика — 33 р., Евдокію Мисик — 30 р., Софію Мисик — 2 р., Володимира Мисик — 6 р. і Ніну Фукель.

Тут треба зазначити, що одна з польських банд, що в весняних місяцях ц. р. виїхали з Варшави на Грубешівщину в числі 350 осіб, знищила понад 500 українців. Пересилка банд з Польщі на ЗУЗ стала в останньому часі СИСТЕМОЮ польських організацій.

Для прикладу наведемо: на основі зізнань одного з польських бандитів, затриманого органами ОУН, стверджено, що на Зборівщину в березні ц. р. приїхало з Варшави 600 бойовиків, із Волині — 400. До них призначено ще 500 місцевих бандитів. Завданням цієї групи було в першу чергу ліквідувати українців в повіті.

Ми навели дані тільки з попередніх місяців. В останньому часі польський терор кількакратно зріс. Документи про терор поляків супроти українців будемо публікувати.

Таким способом хочуть польські імперіялістичні підбурювачі винищувати український нарід та будувати Польщу на українських землях. Служба в гестапо та безпосередній терор боївок стали найкращою польською зброєю проти боротьби українського народу з німецьким окупантським режимом.

В останньому часі польські імперіялісти використовують ще один відтинок для боротьби з українцями. Відтинок большевицький. В засаді поляки давно вислуговувались большевикам, це вони ж разом з Москвою ділили 1921 р. Україну, вони в 1943 р. давали всяку можливу піддержку большевицьким партизанам на Волині. Зараз таке вислуговування большевикам і допомога їм у винищуванні українського народу дістали з польського боку офіційне підтвердження.

За повідомленням польського радіо з Лондону 5 квітня 1944 р., польський еміграційний уряд Міколайчика оголосив заяву співпраці між т. зв. польськими збройними силами в краю та червоною армією. Польський уряд підтвердив, що в багатьох випадках польські збройні сили співпрацюють з наступаючими большевиками, зокрема на Волині.

Слідуючого дня, 6 квітня, польський командир в Лондоні Соснковський назвав у комунікаті місцевості цієї співпраці, вичисляючи райони Ковля і Володимира Волинського.

Що означає оця офіційна декларація і ці факти? Вони кажуть, що польські імперіялісти, в ім'я своїх претензій до ЗУЗ (бо ця співпраця з большевиками має місце власне на ЗУЗ), йдуть в одному фронті з найбільшими ворогами всіх поневолених народів — большевиками. Нам не інтересно, як на цій „співпраці" з большевиками вийдуть поляки. Ми певні, що Сталін зуміє їх в свій час притиснути та знайде для них доволі місця в своїх концтаборах. Ми тільки ствердили факт, що польські імперіялісти йдуть в цей спосіб на ганебний злочин, що зовсім компрометує їх в очах всіх поневолених народів, що зараз загрожені гітлерівсько-сталінським імперіялізмом. Своєю ганебною співпрацею стають польські імперіялісти союзниками Сталіна та ворогами всіх поневолених большевизмом народів. Як видно, зрада і агентурне вислуговування чужим імперіялістичним силам стали невід'ємною прикметою польських імперіялістів.

Вислуговуючись Гітлеру, не відмовляють вони також своїх послуг Сталіну, щоб тільки заспокоїти свою сліпу ненависть до українського й інших народів, що входили в склад Польщі.

Тому не дивно, що большевики теж розхвалюють поляків за їхню співпрацю з ними. Починаючи від Хрущова, Гречухи, Корнійця, Корнійчука (мужа Ванди Васілевської) — так званого уряду Української Советської Соціялістичної Республіки і кінчаючи всякими редакціями большевицьких газет на Україні (зокрема на Волині) і редакціями червонопартизанських газет, всі вони з базарною лайкою накинулись на визвольні рухи поневолених народів СССР, зокрема на український визвольно-революційний рух, і виступають „оборонцями", бо є ще далеко від Варшави, польських імперіялістів, колоністів і всякої експлуататорської агентурної польської верхівки на Україні, що сотнями років гнобила і визискувала трудящих — робітників і селян українського народу.

В своїх відозвах, летючках і статтях всі вони промовчують агентурно-вислужницьку діяльність польських імперіялістів Гітлеру по відношенню до українського народу за те, що поляки пішли на таку ж чорну і низьку агентурно-вислужницьку службу до большевиків і допомагають останнім сьогодні гнобити, поневолювати і мордувати український нарід.

Та цілий світ знає, що польська верхівка, а не хто інший розпочала польсько-український конфлікт.

Своїми відозвами і зверненнями урядові большевицькі чинники піддержують польських імперіялістів-осадників і експлуататорів на Україні, виступаючи проти трудового українського народу, зриваючи тим самим з себе маску і показуючи цілому світу, що їхній галас про „соціяльну справедливість", „боротьбу з експлуататорами, поневолювачами-імперіялістами" є тільки облудна брехня, якою вони прикривають свою власну імперіялістичну політику, що вона нічим не різниться від гітлерівської або польсько-шовіністичної

— по відношенню до українців, білорусів, литовців (яких довгий час поневолювала шляхетсько-панська Польща і землі яких польські імперіялісти уявляють собі складовими частинами Великої Польщі (від моря до моря) і інших народів. Та хай польські імперіялісти знають, що, допомагаючи большевикам і виступаючи проти визвольно-революційної боротьби українського народу, що бориться в єдиному революційному фронті поневолених народів СССР, постава яких засвідчена І-ою конференцією поневолених народів Сходу Европи і Азії в дні 20 - 22 листопада 1943 року, — вони тим самим виступають проти визвольно-революційної боротьби, бо послаблюють спільний революційний фронт білорусів, татар, грузинів, азербайджанів, вірменів, узбеків і десятків інших поневолених большевиками народів, і що тим самим стягають ненависть до польського народу всіх цих поневолених народів.

Для українського народу співпраця польських імперіялістів зі Сталіном має ще одну сторінку. Маємо на увазі практику цієї співпраці. Про це говорять звіти з теренів ЗУЗ, окупованих большевиками, і тайні інструкції польських боївок.

Отже:

1). у фронтовій полосі польські боївки під маскою т. зв. диверсійних акцій проти німців проводять масові акти терору на українських селах ;

2). в містах і селах, захоплених большевиками, польські боївкарі у співпраці з НКВД-истами винищують всіма способами український самостійницький елемент, що остався на місцях для боротьби з НКВД.

Такі є факти. Про що вони говорять?

Український нарід знаходиться в сучасний момент в одному з найважчих періодів своєї визвольної боротьби. Боротьби, що веде він за своє право на життя, за власну Самостійну Державу. Він веде її проти своїх жорстоких ворогів і ворогів всіх поневолених народів — російського большевизму і німецького гітлеризму. В цій ситуації дістав український нарід удар ззаду: від польських імперіялістичних верховодів та сталінсько-гітлерівських агентів, що засіли на наших землях і є тут абсолютною меншиною. Зі становища українських інтересів на українській землі — це зрада України. Український нарід далекий від того, щоб цілу польську меншину, що живе на ЗУЗ, обвинувачувати в зраді. Всім національним меншинам, отже і польській, гарантує український нарід повні права в Українській Державі, і там, де сьогодні зустрічаємося з лояльним ставленням польської меншини до нас, відповідаємо їм тим самим. Але перед імперіялістичними верховодами та сталінсько-гітлерівськими агентами мусимо боронитися. Хто включається в союз і в порозуміння з окупантами, не може жадати від нас іншої відповіді, як ту, яку даємо окупантам. Український нарід не дозволив себе безкарно поневолювати ні Гітлеру, ні Сталіну і мав відвагу підняти не рівну, але успішну боротьбу проти двох найбільших мілітарних потуг світу. Є ясним, що в такій ситуації український нарід не дозволить також безкарно знущатися над собою польським верховодам, що стали прямими агентами Сталіна або Гітлера.

Зі сталінсько-гітлерівськими агентами на наших землях БУДЕМО БОРОТИСЯ, ЯК БОРОЛИСЯ І БОРЕМОСЯ З ЇХНІМИ ХЛІБОДАВЦЯМИ.

---

***Український Нарід ніколи не погодиться з окупантським поневоленням і буде продовжувати свою революційно-визвольну боротьбу аж до відбудови Української Самостійної Соборної Держави.***

*МИХАЙЛО ПАЛІДОВИЧ—КАРПАТСЬКИЙ* (+)

# ДОВКРУГИ ІНВАЗІЇ.

Від двох з половиною років не сходить зі шпальт світової преси справа другого фронту. Його створення мало б започаткувати останню фазу сучасної війни. Взята в кліщі англо-американських армій з одного боку, большевицьких з другого, мала б Німеччина остаточно скапітулювати.

Протягом довгих місяців другий фронт був предметом побажань большевицьких можновладців; рівночасно в англо-американській пресі йшли теоретичні дискусії про можливості й перспективи цієї рисковної імпрези. Знову ж німецька преса приймала ці дискусії з легковаженням, заявляючи самовпевнено, що антлантичний вал дасть гідну відповідь усім аматорам тріумфального маршу на Берлін.

Від кількох тижнів картина змінилась. Большевицька Росія посилила свій натиск у напрямі негайного утворення другого фронту; в Англії почалися на більшу скалю підготовчі кроки на інвазію. Із сторінок німецької преси зникла іронія і легковажність. Німеччина починає дуже серйозно враховувати можливість десанту. Велику офензиву, що її почали англо-американські війська в день 12. V. в південній Італії, оцінює німецький провід як маневр, якого завданням являється притягнення і замороження на південно - італійському фронті якихось великих німецьких сил і відвернення уваги від вирішального удару на Заході.

Як оцінювати цю метушню, що приходить під сучасну хвилину по другій стороні каналу? Стоїмо, дійсно, в обличчі недалекої інвазії чи маємо до діла з черговим епізодом війни нервів — ось питання, що хвилює сьогодні кожного: і політика, і сіру людину вулиці.

Не підлягає найменшому сумнівові, що західні аліянти готовляться до якихось більших бойових операцій на Заході і Півдні Европи. І англіці, і американці свідомі конечности другого фронту. Свідомий того і Сталін. Його слова в цьогорічному І-травневому наказі про те, що Німеччина впаде під спільними ударами із Заходу та Сходу - це не чемностева фраза. Сталін здає собі справу з цього, що його власних сил замало, щоби остаточно розторощити Німеччину. Звідси щораз нагальніші домагання інвазії.

Але саме тут справа ускладнюється. Ні англійці, ні американці не спішать з нею. Немає сумніву, що справа інвазії — коли дивитись на неї з чисто військового боку, — дозріла до своєї реалізації. Але війна — коли пригадати собі класичний вислів Клявзевіца — є нічим іншим як продовженням політики іншими засобоми. І саме не мілітарні, а політичні моменти грають у справі другого фронту вирішальну ролю.

Є воно в політиці так, що кожний союз, кожний договір є тривалий так довго, як довго діють чинники, що змусили дані держави до союзу чи договору. Сьогоднішніх союзників — західніх аліянтів й СССР — єднає боротьба з Німеччиною. Спільних позитивних цілей у них немає: є тільки негативна—знищення Німеччини. Є ясне, що з осягненням цієї цілі шляхи коньюнктурних союзників розійдуться. Їх позитивно окреслені цілі — їх „за" не тільки що різні: вони виключають себе взаємно. Зокрема, відноситься це до Англії і СССР.

Як відомо, конкуренція між Англією та російським імперіялізмом датується не від сьогодні. Большевизм — цей гідний у своїй хапчивості спадкоємець білого імперіялізму, не тільки не звузив площин тертя між обома державами; противно — він їх поширив, зокрема у двох останніх роках. Просування в бік Індії, поширювання своїх впливів на Близькому Сході, експансія в напрямі Адріятичного моря —це все відоме від двох сторіч. Але Сталін перевершив у апетитах своїх коронованих предтеч. На місце старорежимної „тройки", він запрягає до воза російського імперіялізму марксистський трактор. Тепер преться він не тільки в Іран чи Балкани, але . . . в Африку.

Не зашкодить в цьому місці пригадати собі реєстр большевицьких посягань. Змагання до керівництва в Чунцінському Китаю (руками китайських комуністів), підривна, хоча більш законспірована, як перед війною, робота

большевицьких агентів в Індії, просування в бік Перської затоки, кертична робота на Близькому Сході й Єгипті, большевизація Балканів при помочі Тіта, апетити не тільки на Босфор і Дарданели, але й Суец (купівля акцій суецького каналу), робота сталінського годованця Єрколі в Італії, Богомолова в Алжірі, поминаючи апетити на терен Середущої Европи, балтицьких держав й Норвегії, — ось далеко не повний перелік в той чи інший спосіб задокументованих претенсій імперіялістичної Москви. Усі ці терени хоче обняти своїми проміннями вусате кремлівське „сонечко“, забуваючи не тільки про народи, що замешкують ці терени, але і про інтереси союзника, якого невральгічні пункти вже атакує або збирається атакувати.

Передумовою для здійснення цих планів Кремля являється: а) розбиття Німеччини, б) ослаблення — в першу чергу мілітарне — західніх аліянтів, зокрема Англії.

У світлі цих фактів нам зрозумілі доцьогочасні перипетії з утворенням другого фронту. Він потрібний і західнім аліянтам і Сталінові. Але кожному в іншій ролі.

Кремль, що від трьох років несе головний тягар війни з Німеччиною, із заздрістю та непокоєм дивиться на мільйонові армії своїх союзників. Вони грізні не тільки для свойого теперішнього ворога: мілітарний англо-американський п'ястук може у відповідний момент опинитися у безпосередньому сусідстві Сталінового носа. А, як відомо, таке сусідство не дуже приємне. І тому Сталін у сучасний мент нічого собі так не бажає, як чолової атаки армій Айзенговера на атлантичний вал. Немає сумніву, що ця атака пожерла б сотні тисяч вояків, десятки тисяч танків і літаків. Це був би млин, що лишив би позаду Верден й усі зразки матеріялових боїв з часу першої світової війни. Хто б не переміг у тому змаганні, — все одно: це була б Піррова перемога. Чи мав би переможець силу успішно протиставитися маршеві червоної армії в глибину Европи — це питання, на яке годі дати відповідь. Але що таке викривавлення західніх аліянтів і Німеччини — це ***головний шанс*** Сталіна, — це не підлягає найменшому сумнівові.

Західні аліянти досі і не спішилися з висадкою. Вони найрадше із зброєю при нозі приглядалися б взаємному німецько-большевицькому винищуванню, щоби вдарити ***тоді***, коли це буде для них найвигідніше, і ***там***, де це буде найдоцільніше. Вони далекі від того, щоби приймати диктат Москви відносно часу і місця удару, бо вони мають свої інтереси на оці. А ці — як загально відомо — з інтересами Москви не покриваються.

Від кількох тижнів множаться познаки, які мали б вказувати на те, що англійці й американці підготовляються серйозно до якихось дій на більшу скалю. Німецьке развідувальне летунство стверджує концентрації аліянтської воєнної та транспортної флоти на східньому побережжі британського острова. Чи дійде, справді, до висадки? Три можливості слід брати до уваги. Перша: англо-американське командування на основі даних, що їх маєм, сподіється успішної висадки і швидкого — хай і важкими втратами окупленого — маршу в глибину Европи, щоби якнайдальше на Сході зустрінутися з арміями свойого „союзника“. Безперечно, в тому випадку західні аліянти зважаться на висадку. Існує друга можливість: інвазійний штаб, беручи до уваги силу німецьких армій і оборонних споруд, не схоче ставити все на одну карту. Але з політичних оглядів треба якусь спробу висадки зробити. І вона може бути зроблена. Неттуно з січня ц. р. може служити класичним зразком операції, коли висадка удається, але більші операції застрягають у позиційній війні із заялозеними комунікатами про „незначні бойові дії“. Валяться гори, родиться миша. Здається, що цією старою латинською фразою можна б повністю віддати характер такого підприємства. Ясне, що, накресливши точно такому підприємству його ролю, західні аліянти інвестуватимуть в нього стільки сил, скільки буде потрібно для вдержання такого [illegible] причілка, який гратиме куди більшу ролю в аліянтскій пропаганді, чим стратегії. Третя можливість. Кампанія на південно-італійському фронті. Її вважають німці відтягальним маневром. Одначе, найближчі тижні покажуть, що було головним ударом, а що маневром. Бо так само добре можуть бути маневром приготування над атлантичним валом для замаскування справжнього удару в Італії, з метою викинути Кессельрінга і Граціяні з Апенінського півострова і зробити з північної Італії випадову базу на Балкани, Австрію, Францію. Ясно, що це буде так зв. другий фронт —

не там, де цього бажав Сталін — йому не лишиться нічого іншого, як погодитися з ним, не дуже приємним для нього, фактом. Як би не покотилися дальші події, найменше правдоподібною є можливість, щоби західні аліянти — свідомі цілого ризика — втягнулися, на прохання СССР, у якусь безглузду авантуру, яка коштувала б їм великих жертв, а яка у кінцевому наслідку дала б Сталінові панувати над Европою, а то й над цілим Старим Світом. Бо не для перемоги Сталіна вони ведуть цю війну. Звідси ця гра між ними і СССР. Покищо тільки в політичній площині. А в тій грі „геніяльний батько і визволитель" поповнив одну капітальну помилку: він занадто швидко і занадто брутально, на типово азійський лад, виявив свою розперезану захланність. В час, коли німці стояли ще за Дніпром, він вже розявлював пащу, збираючись поглинути в ній (вибачте — визволити!) не тільки народи Середущої чи Південно-Східньої Европи, але й алжірських арабів. Крок рішуче не політичний і з уваги на своїх союзників і тих, кого збирався він „визволяти". І коли сьогодні, крім платних агентів або звеличників здалека (отже, звеличників з непорозуміння і глупоти), большевицька Росія не має симпатій у світі; коли в лавах її власних союзників падуть щораз частіше слова про „третю війну"; коли в міркуваннях англо-американців про інвазію не маловажну ролю грають огляди на т. зв. союзника; коли, врешті, сама інвазія прибирає познаки теж і протибольшевицької імпрези, — то тут немала заслуга „геніяльного" Йосифа Віссаріоновича. Бо саме ***справа інвазії — її місце і час — ось пробний камінь союзу Англії і Америки з СССР***. Все інше: заяви, взаємні компліменти, а навіть політичні концесії, — все це має одну мету: держати при собі совєтського ведмедя так довго, як довго він до розгромлення Німеччини потрібний.

На кінець кілька слів про справу, яка так чи інакше зв'язана з сподіваною інвазією. Маємо на думці події на східньому фронті. В час, коли пишемо ці рядки, східній фронт стоїть на місці. Як розвинуться дальші події — ось питання, що цікавить кожного українця.

Німецька стратегічна концепція в сучасний мент першу ролю приписує т. зв. інвазійному фронтові. Виходить із заложення, що там западе вирішення. Звідси тактика еластичної оборони на Сході. І тому слід приймати до уваги можливість дальшого просування червоної армії в Европу. Але саме там раніше чи пізніше прийде до збройного конфлікту, в якому, в наслідок ослаблення головних партнерів, ініціятива почне переходити до европейських націй, що досі грали тільки пасивну ролю в дужаннях світових імперіялістів. Мусимо приготовлятися, щоби в той час на терези історії кинути не тільки своє слово, але й свою політичну та мілітарну силу.

---

***Г. С.***

# ПІД СУЧАСНУ ХВИЛИНУ.

## (ПОЛОЖЕННЯ В ТЕРЕНІ)

Війна далі шаліє на українських землях. Велика їх частина опинилася під большевицькою займанщиною, решта ж і надалі залишилася під німецькою окупацією. І по цей і по той бік фронту намагаються ворожі імперіялізми накласти важке ярмо на шию українському народові, — і по цей і по той бік фронту протиставиться український народ цим намаганням уперто і завзято. На багатьох теренах цей спротив виявляється у формі збройної боротьби під керівництвом і назвою УПА (Українська Повстанська Армія). Ця боротьба помимо всього свідчить перед цілим світом незламне бажання українського народу жити своїм вільним життям, у власних державно-політичних формах. Ця боротьба — це незаперечний доказ глибокої органічности і великої життєвости українських визвольних змагань.

Що воно справді так, яскраво свідчить факт, що, поза фронтовою боротьбою, вся лють окупантів, ненависть — так большевиків, як і німців — звертається насамперед проти українського визвольного руху, що всюди і завжди ці вороги нишпорять за українськими самостійниками, переслідуючи їх

з усією безоглядністю і жорстокістю. Все це доказ, що український визвольний рух — це сила, з якою, хоч-не-хоч, треба рахуватися.

Усім відома тенденція большевиків представити перед світом справу так, начебто Україна прагне добровільно з'єднатися з Москвою, немовби український народ дивився на большевиків як на своїх визволителів, чекав на них та радісно витав їх прихід. Большевицька пропаганда била і б'є з цього приводу в великий дзвін тріумфу, намагаючись повінню крилатих брехливих фраз прикрити живу дійсність. Проте, це їй не вдається, бо жива дійсність кричить про щось зовсім інше, і, нарешті, це ж сама большевицька пропаганда мусить признати певні речі, їй дуже немилі, які немилосердно б'ють по ній самій.

Виявилося все це в усій повноті з тією хвилиною, коли большевики дійшли до теренів, на яких діяльність УПА була особливо жива і добре зорганізована, цебто на землях по цей (правий) бік Дніпра, передусім же на Волині. Перейшовши Дніпро, большевики вже ясно мусіли заговорити іншою, як досі, мовою, ***бо були до цього примушені тією дійсністю, що тут застали, а саме: фактом існування української збройної сили,*** непримиримо до них ворожої, і фактом мобілізації всенародньої свідомости українською визвольною ідеєю, українськими самостійницькими гаслами і кличами.

І ось почали большевики, при допомозі літаків, засипувати українські землі мільйонами примірників своїх брехливих відозв. До підпису під цими відозвами Москва притягнула своїх вислужників - маріонеток — гречух, корнійців, тичин та інших і шумно проголосила їх „представниками(?!) великого українського народу" . . . Завдання таких відозв ясне: вони мають провести глибоку диверсію серед українського народу, спричинити деморалізацію в українських самостійницьких лавах.

Всі ці німецько-большевицькі наклепи, всі оті заклики, відозви, летючки мають для нас інше значення, а саме: вони якнайкраще стверджують факт сили українського націоналістичного державницького руху, його вкорінення і поширення в українському народі, його живучість і непереможність. Даремно німці і большевики закликають український народ уважно приглянутися до обличчя українських самостійників, бо це обличчя йому вдосталь знане. А яке дійсне обличчя німців і большевиків, про це український народ мав і має змогу переконуватися щодня.

Большевики приходять на українські землі як запеклі вороги українського народу і його національних та державницьких змагань. Тільки вступлять вони в якусь місцевість -- місто, село чи хутір — зараз же йде їх перше запитання: „Де націоналісти, бандерівці, УПА". Про це вони допитують всюди і кожного, а хто каже: „Не знаю",—того б'ють, арештовують, розстрілюють. Таких фактів безліч.

Большевики з великою люттю знищують всякі могили, хрести, написи, що ними український народ вшановує борців за самостійну Україну. З ненавистю накидаються на подибувані у священиків церковні книги, писані українською мовою, як взагалі на кожний прояв української окремішности.

З українським населенням большевики поводяться як грабіжники. Грабують все: одяг (навіть дитячий!), взуття (стягають прямо з ніг), харчі, корови, свині, коні, вози, взагалі забирають все, що можуть, без різниці — від багатих і бідних. Забирають усе це добро з хат, комір, хлівів, а навіть вишукують і розкопують земляні криївки. Людей зневажають, б'ють, жінок масово ґвалтують, арештовують, вішають і розстрілюють, передусім т. зв. „контрреволюціонерів", куди вони зараховують майже весь український нарід. Мужчин, у віці від 18 — 55 років життя, поголовно мобілізовують і після короткого вишколу або і без вишколу, часто навіть неозброєних, кидають на фронт.

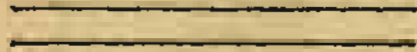
В цій ганебній роботі дуже часто помагають большевикам (червоноармійцям і партизанам) польські шовіністи, засламучені своєю імперіялістичною верхівкою. Таких випадків є дуже багато (на Волині і в Галичині — в Тарнопільщині, Бережанщині, Підгаєччині, Радехівщині, Брідщині й інш.). Так, напр., в звіті з Бережанщини подають: „Поляки роблять доноси. Поляки із с. Завадівки й Гута Монастирська водять большевиків до українців і вказують їх як бандерівців. Поляк із с. Маливоди, над Стрипою, Чічер Томко, говорив червоноармійцям, що в сс. Раковець і Соснів — самі бандерівці. В Підгайцях поляки зайняли Союз Кооператив (український) і вже його впорядко-

нують". — Польські шовіністи всюди використовують прихід большевиків для винищування українців, роблять доноси й дають інформації про український самостійницький рух і всіх свідомих українських людей.

Загально стверджуємо, що на українських землях уся праця польських імперіялістів, а передусім польських політичних організацій, спрямована виключно проти українців. З метою винищення українського народу йдуть вони на співпрацю не лише з большевиками, але і з німцями (з гестапом і кримінальною поліцією). Збаламучені польські колоністи гуртуються по більших осередках, там організовують збройні банди і роблять терористичні напади на українські села.

Свої терористичні акції проводять польські шовіністи часто в спілці з поляками-фольксдойчами, що служать при німецькій поліції. Бо хоч фронт наблизився, німецькі поліційні чинники продовжують свою терористичну роботу. Арештовують українців, головне, в Рогатинщині, Перемишлянщині і Зборівщині. Проти українського населення перевели німці низку терористичних кампаній у спілці з поляками та фольксдойчами. Так, нпр., у Чортківському повіті спалили двоє сіл—Ягольницю Ст. і Садки. В Суслівці знищено 18 господарств. Знищено Слобідку Струсівську. Всі ці села повністю знищено. Були теж випадки нищення окремих господарств. Під час цих погромів німецько-польські бандити живцем кидали людей у вогонь, розстрілювали, кого попало, навіть малих дітей. Загальне число жертв 80—100 осіб. Усі ці погроми спровоковані польськими імперіялістами. Особливо багато сіл знищили і далі нищать польські банди на Холмщині (нпр., сс. Ліски, Костяшин, Ульгівок, Потуржин, Малків на Грубешівщині), по-варварськи вирізуючи українське населення. Число польських і польсько-німецьких звірств, грабунків, мордувань, руйнувань таке велике, що цього всього ні списати, ні перерахувати.

Проти оскаженілого наступу німецько-большевицького ворога та його польських підпомагачів веде український народ завзяту боротьбу під проводом УПА. В цій боротьбі він не зневірюється, не падає духом, а, навпаки, твердо і непохитно вірить, що перемога буде таки його.



***Українці! Сталінсько-гітлерівські імперіялісти намагаються нас знищити. Акцією всенародньої самооборони даймо відповідь на окупантські намагання.***

# вістки

## З КРАЮ

Большевицькі парашутисти нещадно грабують українське населення, награбовані речі продають або міняють за горілку. Всюди розпитують про „бандерівців“.

22. III. 44 большевицький літак скинув кільканадцять червоних терористів-парашутистів над присілком Рудники-Гулак (Підгаєцький р-н). Коло присілка Нарев-Нолів 24. III. 44. р. вступив з ними в бій відділ повстанців. Бій тривав від 2-ої до год. 17.30. В наслідок бою вбито 4 парашутистів і здобуто 5 фінок, 6 пістолів Токарева і малий радіонадсильний і приймальний апарат, гранати та інше.

2. IV. 44. біля Кап'янок (Рава Руська) большевики скинули групу парашутистів. Один із відділів УПА звів з цею групою успішний бій. 4 парашутисти попало в полон.

3. IV. 44. відділ УПА роззброїв і зліквідував б. Тудорович (Сокальщина) партизанський большевицький відділ в числі 27 чоловіків.

7. IV. 44. українські самооборонні відділи звели в околиці Станиславова бій з большевицькими парашутистами. Одну парашутистку зловлено. Крім численної зброї, здобуто теж 3 радіовисильні і радіоприймальні апарати.

В селі Гоголеві (Сокальщина) відділ самооборони наскочив на партизанську групу. Червоні командири були такі п'яні, що партизанам ледве вдалось винести їх у ліс і втекти.

В день 14 березня 44. німці провели акцію на українські села Болшів, Болшівці і Слобідку Болшовецьку. Села ці розграбили й спалили, а людей мордували. Військо, що проводило цю акцію, було різноманітне: німці, фольксдойчі, поляки. Місцеві поляки допомагали напасникам, показуючи їм, де нищити господарства зовсім та вбивати людей, а де тільки частинно. В Станиславові забраних з цих сіл людей допитували якіже виключно поляки — працівники гестапо.

### ГЕРОЇЧНА САМООБОРОНА СЕЛА БОЛШОВА

16. 3. 44. відділ німців, той самий, що попереднього дня пограбував і спалив дощенту сс. Болшівці і Слобідку Болшовецьку, підступив під с. Болшів (Рогатинський р-н). Відділ нараховував близько 300 людей, в тому числі багато поляків з околичних сіл: Слободи Кокільницької, Загір'я. Населення Болшова організувало збройну самооборону. По відділові німців, що підійшов під село, відкрито вогонь. Відділ відступив, залишаючи на полях кількох убитих. Опісля німці вислали на село три панцерні авта та три легкі танки. І на цей раз населення відбило наступ, здобуваючи від німців одне панцерне авто. Лише завдяки добре організованій самообороні німцям не вдалося спалити села.

10 квітня 80 добре озброєних гітлерівців і польських вислужників приїхали до села Комарева, Сокальського р-ну (Львівської обл.) Банда грабувала село і стріляла на людей. Озброєна молодь Комарева разом із бойовиками сусідніх сіл зустріла німецько-польських розбійників вогнем. Убито 5 поляків, 1 німця, 2 німців тяжко поранено.

В селах Тарновиця Лєсна і Надвірній поляки зустрічали червону армію, прикрасивши доми червоними прапорами. Зразу ж по її приході зорганізували теж свою міліцію.

23. 3. 44. в селі Волохові (Станиславівщина) розбито валку німців, що складалася із 40 підвід. Здобуто багато зброї, уніформ та харчових припасів.

В с. Бодкарові к. Калуша, члени польського підпілля, зокрема Козіцький, Жураковський та Луцький, уже довгий час проводили донощицьку роботу проти українського визвольного руху. Дня 29. III. 43. з польсько-німецької руки впала група з 10 чоловіків і 5 вантажних возів.

29 березня 13 польських бандитів увірвались в село Слободу, Рогатинського р-ну, і почали тероризувати українське населення. Місцева бойова група прогнала терористів, знищивши 4 із них, а 2 важко ранивши.

В с. Язениця Польська (Сокальщина) поляки запросили представників большевицьких банд на протиукраїнське віче, де вони жалілися на українців. Після віча поляки повели большевиків до с. Язениця Руська і вказували будинки свідомих українців, намовляючи до грабунку.

В с. Горпині поляки обводили большевицьких партизан по селі, допомагаючи їм у грабунках.

На тимчасово зайнятих теренах Підгаєччини большевики проводили мобілізацію чоловіків від 18-55 року життя. В с. Соснів із змобілізованих виділено 10 поляків, які сповняли функцію допоміжної поліції та доносили на українців, щоб тим прислужитись большевикам.

5. IV. 44. поляк Крементовський Яцко з с. Гнильче спрямував большевика до хати українця Сміха Павла. Червоноармієць провів докладну ревізію і, не знайшовши нічого, заявив господареві, що його наслали поляки.

Того ж дня поляки Залевський Франко і Бєлінська Кароліна наслали большевиків до господаря Осипа Керсана, де проведено докладну ревізію. Під час обшуку нічого не знайдено. Большевики заявили, що їх направили туди поляки.

29 квітня в с. Кропивники, Калуського р-ну, німецько-польська банда почала грабувати людей і палити хати. Невелика бойова повстанча група знищила в завзятому бою 43 бандити.

До Рогатина прибуло 25 осіб зондердінсту для підсилення жандармерії. Зондердінст — це самі поляки; вони дуже погано поводяться з населенням.

На теренах Зборівщини поважну кількість большевицького війська творять польські партизани. Вони дико поводяться з населенням, грабують і розстрілюють українців.

В дні 11 по 15 квітня польські банди чотирикратно наскакували на українське село Копанки, в Калущині. Бандити спалили понад 30 хат, вимордували 15 осіб і пограбували селян. В боях з самообороною згинуло понад 80 польських бандитів.

В Перемишльщині і Сяніччині поляки використовують всякі можливості, щоб гестапівськими руками нищити українців. Нерідко вдаються до підлої провокації. Недавно, нпр., розкинули поміж своїх людей листівки за підписом ОУН. На таку польську провокацію гестапо відповідає арештами свідомих українців.

В Ярославщині значно зросла активність польських банд, які одержують підкріплення із Заходу. Метою їхніх акцій є, звичайно, життя й майно українських громадян.

Німецькі імперіялісти намагаються всіми способами скомпрометувати український самостійницький рух. В час, коли вони окупували ОСУЗ, а зокрема Північні ЗУЗ, вони називали акції УПА большевицькою роботою. В той час вони зіпсували багато паперу на листівки, в яких плямували УПА як большевицьку агентуру. Але нарід дуже скоро відкрив цю брудну німецьку вилазку і німцям не повірив. Від того часу проплило багато води в Дніпрі. Німці були змушені зрезигнувати з України, і їм на зміну прийшли сталінські імперіялісти. Вони не менше Гітлера грабують Україну і винищують український нарід. І тому проти нового загарбника підніс український нарід свою революційну боротьбу зокрема збройні відділи УПА в большевицькому запіллі завдають нищівних ударів опричникам НКВД, що на т. зв. „звільнених“ областях знову терором терористично тероризують український населення. Оцю боротьбу українського народу за власну державу намагаються тепер в свою чергу використати гітлерівські імперіялісти. Вони і їхні наемники з німецьких газет українською мовою і в німецькому радіо починають вихваляти загони УПА на ОСУЗ під большевицькою окупацією, заявляючи що УПА співпрацює з німцями. Так, отже, за словами брехливої німецької пропаганди, УПА переродилась із „большевицької агентури“ — в „німецького союзника“. Але хто повірить таким брехням німців та їх п'ятолизів і агентів? Всьому українському народові і всьому світові відомо, що УПА бореться зарівно як проти німецьких, так і большевицьких загарбників за Українську Самостійну Державу. Через те скріплюють обидва окупанти свій терор проти УПА і всього українського народу. Бо відомо, що хоч німці вихваляють УПА на ОСУЗ, то, нпр., в Галичині і на Волині, ними окупованій, вони змушені зводити з УПА важкі бої, називаючи її „бандитами“, яких треба знищити в німецькому запіллі. Тому ні німцям, ні большевикам не вдасться скомпрометувати УПА і визвольні змагання українського народу. УПА є збройним раменем українського народу і гарантом остаточної перемоги українського народу в його боротьбі за Самостійну Українську Державу.

***Що пишуть поляки?*** „Інформатор„ №7 з дня 1. IV. р. 1944. подає наступне: „Дорогою через лондонське радіо одержали ми вістку, що, за уповноваженням польського уряду, командант Польської Краєвої Армії на Волині зголосився у команданта совєтських збройних сил в Рівному для обговорення умов співпраці".

„Глос Жолнєжа" з 2. IV. ц. р. пише: „В дні від 9-12 березня відділи Краєвої Армії перевели чималу відплатну акцію на Сагринь і околиці". А дальше... „відділи К. А. заатакували в Ощеві українських боївкарів, витиснули їх із села, при чому зліквідовано кількадесят українців, а 19 березня село Ощів порядком відплати спалено".

Дальше знаходимо інформацію про те, що 17 березня спалено Жабче. При тому зазначено: „кількадесят українців стратило життя".

## ЗЗА КОРДОНУ.

БЕРЛІН: Із Стокгольму (Швеція) повідомляють, що урядовий большевицький часопис „Правда" гостро заатакував польський еміграційний уряд в Лондоні, заявляючи, що він б'є по інтересах Сов. Союзу і є гальмою у співпраці між аліянтами і СССР.

В останній промові перед англійською палатою громад заявив прем'єр Черчіль, що Москва не має жодних імперіялістичних планів. Треба сумніватися, щоб одверте просування московсько-большевицьких імперіялістів і їхні плани у відношенні до балтицьких народів, Скандінавії, Балканів, Північної Африки та Італії, що мають служити бастіонами комунстичної револьти, мали б бути не знані англійським політикам.

ЛОНДОН: З приводу останніх дебатів в англійській палаті громад про закордонну політику Англії пише знаменито поінформований в закордонних справах англійський часопис „Обсервер", що останні дебати про закордонну політику Англії, які проходили в палаті громад, показали дві школи думання в справі закордонної політики Англії: *1)* ***протиевропейську і 2)*** ***проевропейську***. Перша школа англійських політиків спирає свої плани майбутнього порядку в світі на 4-ьох союзних державах: Англії, США, Китаю і СССР. Ця школа відмовляє европейським державам в участі в порядкуванню повоєнними відносинами, а цим самим відвертає увагу Англії від европейських справ. Друга натомість обстоює думку, що Европа має взяти активну участь у повоєнному співробітництві з великими союзниками. Але це має бути Европа під проводом Англії, якій европейська рівновага сил не є байдужою справою. В першу чергу Англія мусить тісно співпрацювати з Францією, а також активно цікавитися іншими европейськими державами. Прихильники другої, проевропейської, школи переможуть, бо вони знаходять підтримку всього англійського громадянства, яке виявляє велике заінтересування в першу чергу европейськими справами, а також за ними стоїть традиційна політика англійської імперії, яка перш за все є европейська держава.

Лондонське радіо передає слова ген. Александра про причини німецьких невдач. Він каже, що Німеччина програє, бо зігнурувала основні принципи історії. Найгіршою є війна на два фронти. Завжди треба побити одного противника і аж тоді ставати проти другого. Завдяки блудам Гітлера, німці стоять зараз перед обличчям остаточного краху.

ЛОНДОН: Прем'єр Черчіль подав відомості про допомогу Англії для Сов. Союзу за час від 1. X. 1941 — 31. III. 1944 рр. Між іншим, Сов. Союз одержав від Англії: 5.031 танків, 6.000 літаків, багато іншого озброєння, медикаментів і харчових продуктів на загальну суму 80 міл. фунтів стерлінгів.

ЛОНДОН: Прем'єри британських домініонів виголосили в Лондоні промови. Ось уривки з них:

***Кертін*** (прем'єр Австралії): „Ця війна може бути аліянтами повністю виграна або повністю програна, якогось посереднього виходу з неї немає. Англія — країна свободи, і якщо б вона була переможена, то свобода зникла б з лиця землі. Так думають усі домінії".

***Фрезер*** (прем'єр Нової Зеландії): „Домінії вже цілковито дозріли до самостійного життя, їхні вузли з метрополією легкі, як повітря, а водночас сильні, як сталь".

ЛОНДОН: Мін. заксправ Англії Іден подав до відома про наслідок переговорів між США і Англією з одного боку та Еспанією—з другого. Еспанія зобов'язалася:

1) обмежити постачання вольфраму (тунгстену)до Німеччини до 20 тонн місячно;
2) ліквідувати нім. консулат в Танжері і обмежити діяльність нім. агентів в Еспанії;
3) стягнути еспанські добровольчі відділи із Сходу.

Коментатори англ. преси зазначують, що Німеччина спроваджувала одну третину всього запотребування вольфраму з Еспанії і давала цьому металу першість в імпорті. Багато вольфраму одержувала Німеччина з Португалії, але ввесь його транспорт переходить через Еспанію. Тепер стає сумнівним, чи Еспанія при власних обмеженнях згодиться перепустити цей товар з Португалії через свою територію, із свого боку США і Англія зобов'язалися знести обмеження довозу власних товарів до Еспанії.

ЛОНДОН: В англ. палаті громад питали мін. заксправ Ідена про прояви антисемітизму в польській емігр. армії та про лихе трактування в цій же армії українців і білорусинів. Іден відповів, що англ. уряд звернув увагу польського емігр. уряду на прояви антисемітизму в польськ. армії і вказав йому вжити відповідних протизаходів; щодо українців і білорусинів, то уряд доручив англ. амбасадорові при польськ. уряді зібрати точні інформації в цій справі.

Рахуючись із можливістю знищення залізничної комунікації у Франції та в інших західніх теренах, німці заздалегідь підвозять автомашинами артилерію на антлантичне побережжя.

Англійське міністерство авіяції подало в травні ц. р., що за перших 4 місяці 1944 р. з нальотів на ворога не вернулося 2.158 бомбардувальників, які стаціонували в Англії. За квітень 1944 р. аліянтська авіяція з Англії скинула на Німеччину і окуповані терени 37 тисяч тонн бомб.

БЕРЛІН: Один з полонених сов. старшин сказав: „Большевики втратили в цій війні щонайменше 25 мільйонів вбитими. Щодо союзників, то большевики здають собі справу з капіталістичної структури Англії і Америки і знають, що з ними боротьба неминуча."

ЛОНДОН: Німці в Голландії масово купують цивільні убрання, а також просять знатніших голландських громадян про видачу їм свідоцтв про поведінку в Голландії за час окупації. В цей спосіб хочуть уникнути в майбутньому кари, що їх жде як воєнних злочинців.

ЛОНДОН: В Данії зростає саботажний рух проти нім. окупанта. Данські саботажники останньо знищили в півд. Данії телефонну сітку.

Рузвельт і Черчіль опублікували спільний комунікат про хід підводної війни за м. квітень 1944 р. У комунікаті стверджується, що число затоплених ворожих підводних човнів за квітень 1944 р. було більше від числа затоплених торговельних кораблів союзників.

БЕРЛІН: Москва зарядила переселення малих кавказьких народів магометанської віри в Сибір. Тут ідеться, головне, про племена: кабардинців, інгушів, чеченців і осетинів. Ці народи все були джерелом рев. кипіння на Кавказі і ставили гострий спротив Москві.

Середземноморська авіяція в останні тижні дуже інтенсивно бомбардує Румунію. Головнокомандувач середземноаліянтської авіяції ген. Ікер заявив, що продукція румунської нафти знизилася до одної четвертої частини тої кількости, яка була перед нальотами, наслідком нальотів.

## НАШІ ВТРАТИ.

В день 9 березня 1944 р. розстріляно гестапівськими опричниками сл. п. ІВАНА КЛИМА (нар. 1909 р.), провідного члена Організації Українських Націоналістів, б. члена Краєвого Проводу Південно-Східньо-Українських Земель. Згинув у розквіті віку, в час, коли справа, що їй від наймолодших років служив, вимагає якнайбільше людей саме цього типу, до якого належав сл. п. Іван; людей, що юність духу й енергійного чину поєднують із розважністю та досвідом зрілої людини.



Сьогодні ще не час розкривати усі сторінки Його, працею багатого, життя. І тільки деякі фрагменти цього життя можемо згадати на цьому місці. Кличкою [?] під назвиском знайомиться сл. п. Іван із визвольно-революційним рухом, очолюваним в той час Українською Військовою Організацією. Він вступає в її ряди, а коли агенди УВО перебирає Орг. Укр. Нац., Він віддає себе всього до її розпорядження: свою молодечу енергію, свій розум. Характер і провідницькі здібності швидко висувають Його в ряди передових революційних борців. На кожному із численних постів, що на них стояв сл. п. Іван, Він вмів здобути собі пошану підкомандних, признання – зверхників. Переслідування польської поліції чи часті арешти не відстрашують Його від праці. Він не знав, що таке хвилевий запал. За Його спокоєм і погідною усмішкою завжди крилася крицева міць духу. Гув людиною, що її характеризує холодний запал, був з тих людей, що, раз ставши на шлях революційної боротьби, йдуть ним, не зважаючи на труди і небезпеки, аж до кінця.

Саме такий характер визначував і дальший напрям Його роботи.

Арештований в 1936 р., Він мужньо переносить рафіновані тортури поліційного слідства. Засуджений на довгорічну тюрму, Він у вересні 1939 р., завдяки розвалові Польщі, опиняється на волі. Тюрма нищить Його здоров'я, але духу не ломить.

Недавній в'язень стає знову до праці. Весною 1941 р. рушає як провідник одної з похідних груп на Схід і на новому терені, у Дніпропетровській області, розвиває самостійницьку діяльність. Тут знову натрапляє на переслідування, цим разом німецької поліції. Змушений залишити на короткий час Дніпропетровську область, Він швидко повертається туди назад. Тереном Його праці став Донбас, цей український Донбас, що його так інтенсивно русифіковував ще царський уряд, а потім — большевицький.

Важка і небезпечна була ця праця. Але сл.п. Іван не признавав ні важкости, ні небезпек, де йшло про рідну справу. Завдяки цьому Він став одним із перших піонерів самостійницького руху в Донбасі. Відкликаний на ЗУЗ, одержує спеціяльне завдання.

Арештований в день 11. І. 1944 р. і переведений до тюрми в Дрогобичі, заховує прикметний Йому з попередніх років гарт духу. Жодна з організаційних таємниць (а знав їх багато) не дістається ворогові.

Двомісячне слідство, під час якого Він був підданий середньовічним тортурам гестапівських опричників, закінчується, врешті, трагічним фіналом в день 9. III. 1944 р. на ринку в Дрогобичі.

Спокійний, зрівноважений, як завжди, з гордо піднесеною головою пройшов сл. п. Іван свій останній шлях і з окликом „Слава Україні" впав, прошитий кулями німецьких катів.

Сл. п. ІВАНА в живих немає. Відійшов туди, куди протягом 1943 р. пішли два Його молодші брати, що теж полягли смертю вояків революції.

Але сальва окупантів — ні цього з гачкуватим хрестом, ні з п'ятикутною зіркою — не вб'ють ідеї, не вб'ють визвольного руху старого державного народу!

---

ДУНЕЦЬ ТЕОДОР (Максим), народж. 21. І. 1921 р. в Ходорові, син міщан.

Від 1939 р. працює в активі як провідник робітників в цукр. заводі. 1941 р. переходить до С.Б. як районовий провідник. 1942 р. переходить до друкарства. В „Праці" працював від 1942 р. як технічний керівник аж до дня 10. XII. 1943 р.



Сл. п. Дунець належав до незамітних працівників, тим однак не менше всеціло відданих справі борців самостійницького руху. В розгарі боротьби у важких умовах окупантської дійсности згинув на стійці в день 10 грудня 1943 р.

## Заповіді підпільної газети

Я Твій довірений приятель, що приходжу сказати Тобі слово правди, розповісти про Україну і світ, порадити, що маєш робити і як боротися за кращу долю. Не лякайся мене, бо про Тебе я нікому не скажу, але пам'ятай:

— За видавання і кольпортаж мене Твої товариші-друзі кладуть свої голови, і тому бережи мене, як зіницю ока!
— Обережно мене читай — в полі або кімнаті при закритих дверях і вікнах — тихо чи шепотом, щоб ворог не бачив і дурень не чув!
— Читай швидко і другому передай, бо на мене ждуть тисячі таких, як Ти, і тому злочином є тримати мене: „З хати до хати, з рук до рук!"
— Передавай мене лише тим, до кого маєш довір'я, і які, як і Ти, після прочитання передадуть мене далі.
— Знищити мене можеш лише тоді, коли ворог наступає, а заховати вже нема часу; інакше — шануй мене, бо я йду будити нарід до великого революційного діла — будувати Самостійну Українську Державу.

СЛАВА УКРАЇНІ!




## Друже!

— Прочитай і дай другому прочитати.
— Зроби виписки і передай їх другому.
— Поширюй наші думки й ідею в розмовах і в своїх писаннях.
— Складай датки на революційний фонд і таким чином допомагай у сьогоднішній нашій визвольній боротьбі.
— Доказуй своєю працею і боротьбою, що Ти український самостійник-державник.

Цього від Тебе бажає сьогодні Україна!



**З хати до хати, з рук до рук!**

З ДРУКАРНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ